

MUISTIO Selkämeri –ryhmä 7. kokous

Aika: Perjantai 17.10.2008 kello 10.00-12.55
Paikka: Porin kaupungin valtuustosali, Hallituskatu 12, PORI

---

1. Avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Kokoukseen osallistui 16 henkilöä.

Ympäristönsuojeluviranhaltijat (YSV) ry on valinnut kokouksen isännän Porin kaupungin ympäristöjohtaja Matti Lankiniemen vuoden ympäristöyöntekijäksi 2008. Puheenjohtaja luki asiaan liittyvän tiedotteen ja onnitteli Lankiniemeä valinnasta.

2. Porin kaupungin ajankohtaiset Selkämeriasiat

Matti Lankiniemi esitteli Porin ajankohtaisia Selkämereen liittyviä asioita. Esitys on muistion liitteenä 1.

3. Edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin.

4. Ajankohtaista

SATAVESI-ohjelman kuulumiset

Minna Uusiniitty-Kivimäki kertoi SATAVESI-ohjelman ajankohtaisista asioista:

- Painopisteitä:
  - Vesistöalueryhmät: kehittämisohjelmien toteutuksen edistäminen
  - Teema- ja vesistöalueryhmien toiminnan kehittäminen
  - Kansalaistoiminnan tukeminen
  - Selkämeren teemavuoden toteuttaminen ja vaikuttavuuden arviointi
  - Ympäristöyrittäjyyden tukeminen – erillinen hankeosio, jota Pyhäjärvi-instituutti toteuttaa
- Vesistöalueryhmät
  - Selkämeri
    - Teemavuoden toteuttaminen
    - Ylimaakunnallinen ja kansainvälinen yhteistyö
    - Muuttuva Selkämeri -hanke
  - Eurajoki-Lapinjoki
    - Alueen toimijoiden kohtaamispaikka – ajankohtaisten asioiden läpikäynti
    - Viikasta hanketoimintaa
  - Kokemäenjoki
    - Kokemäenjoen käyttötieto -hanke
    - Kiikoisten reitin säännöstelyn kehittäminen
    - Tulvasuojelu
  - Karvianjoki
    - Karvianjoen kunnostusohjelman 2007-2015 toteuttaminen
    - Viikasta hanketoimintaa
- Teemaryhmät
  - Menetelmät ja teknologia
    - Toiminta vähäistä
    - Ryhmän roolin selkiyttäminen

- Ympäristötietoisuus ja -kasvatus
  - Yhteistyöverkostojen tiivistäminen ja uudelleenorganisointi: yhdistyminen Satakunnan ympäristökasvatusverkoston kanssa
- YTY-ryhmä
  - Lounais-Suomen ympäristöohjelman seuranta
  - Tutkimustoiminnan edellytysten parantaminen
- Kansalaistoiminta
  - Koulutusten järjestäminen
    - Yhteistyössä eri toimijoiden kanssa
  - Kansalaistoimijoiden yhteistyön edistäminen
  - Oman vesistön seuranta
- Tapahtumia ja tilaisuuksia
  - Satakunnan ympäristökasvatusverkoston tapaaminen 3.6.
  - Selkämeren teemavuoden avajaiset 5.6. kaikilla Satakunnan rannikkopaikkakunnilla
    - Mm. Loma-asuntomessut Reposaassa 13.6.-6.7., SuomiAreena 15.7.
    - Teemavuoden muut tapahtumat: www.rauma.fi/selkamerivuosi
  - Omatoiminen vesistöseuranta –koulutus 16.6.
  - Karvianjoki-ekskursio 19.8.
  - SATAVESI ja Pro Saaristomeri -kesäretki Selkämerelle 2.9.
  - Pro Yhteiset vesistöt –luentosarja syyskuun tiistait (4 luentoa)
  - Maatalouden vesienhuolto- ja vesienpuhdistus 24.9. peruuntunut
  - Vesistöalueruuhkien 7. kokoukset:
    - Karvianjoki 7.10., Selkämeri 17.10., Eurajoki-Lapinjoki 30.10., Kokemäenjoki 7.11.
  - SATAVESI-ohjelman ja hankerahoittajien palaveri 28.10.
  - Ympäristötietoisuus ja -kasvatusverkosto 17.11.
  - SATAVESI vuosikokous 3.2.

Selkämeren teemavuoden tilanne

Pirjo Pihlainen kertoi teemavuoden tilanteesta:

- Teemavuoden organisointi
  - Järjestäjänä SATAVESI-ohjelma
  - Koordinoinnista vastaa Turun yliopiston MKK
  - Mukana Pori, Rauma, Merikarvia, Eurajoki
  - Perinnelaivayhdistys Ihana ja Ihanan telakka
  - Käynnistys maailman ympäristöpäivänä 5.6.2008
  - Huipennus Satakunta Senaatintorilla 4.-6.6.2009
  - Loppuseminaari Helsingissä 16.9.2009
  - Keinot: yhteistyö esim. Selkämeri Satanen ja Ympäristöviestin Selkämeri teemanumero, materiaali, nettisivut ja tiedotus
- Toiminta käytännössä
  - Kesästä kesään 2008-2009 Selkämeren merialueeseen ja sen valuma-alueeseen liittyvät tilaisuudet ja tapahtumat
  - Selkämeren suojeluun, kulttuuriperintöön ja tunnettavuuteen liittyvien hankkeiden edistäminen
  - Yhteistyöfoorumi asiantuntijoille - workshopit ja seminaarit, toivotaan edistysaskelia teemavuoden aikana
- Esimerkkejä tapahtumista
  - Suomi Areena 2008 ja 2009
  - Matkailu- ja kulttuuritapahtumia: mm. Selkämeritanssit ja Selkämeriristeilyt
  - Selkämeri-luontodokumenttielokuva –hanke (Luontotalo Arkki)
  - Selkämeri ja minä -elokuvakäsikirjoituskilpailu (SEKK)
  - Säilyykö Selkämeri sinisenä? Itämeren haastekampanja –seminaari 18.9.2008
  - Tunne meri ja Pro yhteiset vesistöt –luentosarjat 2008-2009 (Teemavuosi ja Porin työväenopisto; Länsi-Suomen kesäyliopisto, SATAVESI, Pyhäjärvi-instituutti, Vesi-instituutti)
  - Valinnainen biologian kurssi Selkämeren rehevöitymisestä rannikkokuntien lukioissa (Satakunnan ympäristökoulu –hanke)
  - Valistusta: Freinetkoulu, MKK
  - Seminaarit ja workshopit keväällä 2009: aiheina mm. Satakunnan rannikkostrategian laatiminen ja Selkämeren alueen tutkimustoiminnan lisääminen

Muuta

TEHO-hankkeeseen on tähän mennessä ilmoittautunut mukaan noin 100 tilaa, joista nelisenkymmentä sijaitsee Selkämeren valuma-alueella (Eurajoen vesistöalueella ja Kaakkois-Satakunnassa). Mukana on vaihtelevasti sekä kasvinviljely- että kotieläintiloja ja useita luomutiloja.

Tällä hetkellä hankkeessa tehdään tilakäyntejä, joilla kartoitetaan tilojen vesien- ja muun ympäristönhoidon tilannetta ja etsitään kehittämiskohteita. Kokeilussa ovat mm. kerääjäkasvien viljely, erilaiset lannanlevitystekniikat ja lannan kemiallinen käsittely sekä kipsin käyttö fosforin sitojana. Suorakylvötiloilla selvitetään liu-

koisen fosforin kerrostumista maan pintaosiin. Myös suojavyöhykkeiden ja –kaistojen toimivuutta selvitetään ja muutamilla kosteikoilla seurataan ravinteiden pidättymistä. Hanke tekee myös muuta vedenlaadun seurantaa. Lisäksi mukana oleville tiloille lasketaan ravinnetaseet kolmen vuoden ajalta ja maan laatua arvioidaan peltomaan laatutestillä, jolla saadaan tuntumaa maan rakenteeseen, eliöstöön ja vesitalouteen. Lisätietoa hankkeesta www.ymparisto.fi/teho.

5. Vesienhoidon toimenpideohjelma: pintavedet Satakunta

Sanna Kipinä-Salokannel esitteli vesienhoidon suunnittelun oraganisointia ja aikataulua sekä Satakunnan pintavesiä koskevaa toimenpideohjelmaa. Esitys on muistion liitteenä 2. **Vesienhoitosuunnitelmat tulevat olemaan kuultavina 31.10.2008-30.4.2009**. Samassa yhteydessä ovat nähtävillä myös vesienhoitosuunnitelmien tausta-aineistoihin kuuluvat yksityiskohtaisemmat toimenpideohjelmat. Lounais-Suomessa toimenpideohjelmaa on tehty pintavesien osalta kaksi (Satakunta ja Varsinais-Suomi). Talven aikana toimenpiteitä tullaan tarkentamaan edelleen paikallisemmalle tasolle. **Myös toimenpideohjelmista voi esittää kommentteja kuulemisen aikana**. Aineistot ovat saatavissa Lounais-Suomen ympäristökeskuksen verkkosivuilta www.ymparisto.fi/los/vesienhoito.

SATAVESI-ohjelman yhteydessä laadittujen kehittämisohjelmien toimenpiteet ovat vesien tilan parantamisen osalta yhteneviä toimenpideohjelmaan kirjattujen toimenpiteiden kanssa, joten kehittämisohjelmien toteuttaminen edistää myös Satakunnan toimenpideohjelman toteutumista.

6. Selkämeri-yhteistyön ja hankkeiden edistäminen

Minna Uusiniitty-Kivimäki esitteli ilmastonmuutoksen vaikutuksiin keskittyvän **Muuttuva Selkämeri – hankkeen** tilannetta. Lounais-Suomen ympäristökeskus on tekemässä hankkeesta myönteisen rahoituspäätöksen, jota odotetaan lähiviikkojen aikana. Loppuvuoden aikana pyritään järjestämään hankkeen aloituspalaveri, rekrytoimaan työntekijä sekä laatimaan tarkempi työohjelma. Hankkeeseen liittyen Teija Kirkkala on myös sopinut tapaamisen Länsi-Suomen ympäristökeskuksen ja Pohjanmaan vesiensuojeluyhdistyksen edustajien kanssa 10.11.

Kehittämisohjelmaankin kirjattu **ylimaakunnallisen yhteistyön lisääminen ja kontaktien luominen Ruotsiin** Botnia-Atlantica-rahoituksen (www.botnia-atlantica.eu) hyödyntämiseksi ovat olleet Selkämereen liittyvien teemojen osalta monissa eri yhteyksissä esillä. Minna Uusiniitty-Kivimäki ehdotti tämän aiheen jatkovalmistelua SATAVESI-ohjelman vetämänä ja pienemmän työryhmän kokoamista yhteistyön oraganisointimiseksi ja keskeisten yhteisten teemojen löytämiseksi. **Päätettiin, että Selkämeren teemavuoden suunnitteluryhmä Teija Kirkkalalla ja Minna Alhosalolla vahvistettuna lähtee edistämään asiaa** jo seuraavassa tapaamisessaan 28.10. Teemavuoden suunnitteluryhmään kuuluvat Samu Numminen, Anne Savola, Anne Erkkilä, Juha Hyvärinen, Pirjo Pihlainen ja Minna Uusiniitty-Kivimäki.

Muiden kehittämisohjelmaan kirjattujen toimenpide-ehdotusten tilanteen osalta käytiin läpi kehittämisohjelman toimenpidetaulukkoa (liite 3), johon kunkin hankkeen kohdalle on lisätty tilannetta kuvaava sarake. **Hanke-ehdotusten toivotaan etenevän tapauskohtaisesti eri toimijoiden toimesta**. Osa toimenpiteistä etenee esimerkiksi viranomaistyönä siten, ettei Selkämeri-ryhmällä ole näiden toimenpiteiden edistämässä merkittäviä mahdollisuuksia. Näiden asioiden edistymistä kuitenkin seurataan ryhmässä. Osa toimenpide-ehdotuksista edellyttää hankkeistamista ja tältä osin **hankkeiden valmistelussa ja käynnistämisessä tarvitaan kaikkien ryhmän jäsenten aktiivista työpanosta**. Ryhmältä pyydetään edelleen **seuraavaan kokoukseen mennessä täydennyksiä taulukon tilannesarakeeseen sekä näkemyksiä siitä, kuinka kukaan voi osallistua toimenpide-ehdotusten hankkeistamiseen**.

Yhtenä laajempaan edistettävänä toimenpidekokonaisuutena esiin nousivat **SATAVENE-hankkeen toimenpide-ehdotukset veneilyn ja matkailun kehittämiseksi**. Näiden toimenpiteiden toteutuksessa kunnilla on keskeinen rooli, mutta ehdotusten toimeenpano on jäänyt SATAVENE-hankkeen päätyttyä varsin vähäiseksi ja hajanaisiksi. Sovittiin, että **SATAVESI tiedustelee kunnilta** niiden toteuttamia ja suunniteltavia toimenpiteitä.

Kurt Pettersson, Pertti Venttinen ja Markku Suominen toivat esiin kolmannen sektorin mahdollisuudet ja ongelmat hankkeiden valmistelussa. **Yhdistysten on luontevaa olla mukana hankevalmistelussa esim. aloitteiden tekijänä ja suunnitteluryhmissä, mutta vetovastuu hankkeiden valmistelussa sopii esim. kunnalle tai muulle organisaatiolle, jolla on paremmat resurssit ja tietotaito hankesuunnitteluun**.

7. Toimintaraportti 2008 ja toimintasuunnitelma 2009

Minna Uusiniitty-Kivimäki esitteli luonnokset ryhmän toimintaraportiksi 2008 ja toimintasuunnitelmaksi 2009. **Luonnoksia voi kommentoida SATAVESI vuosikokoukseen saakka.**

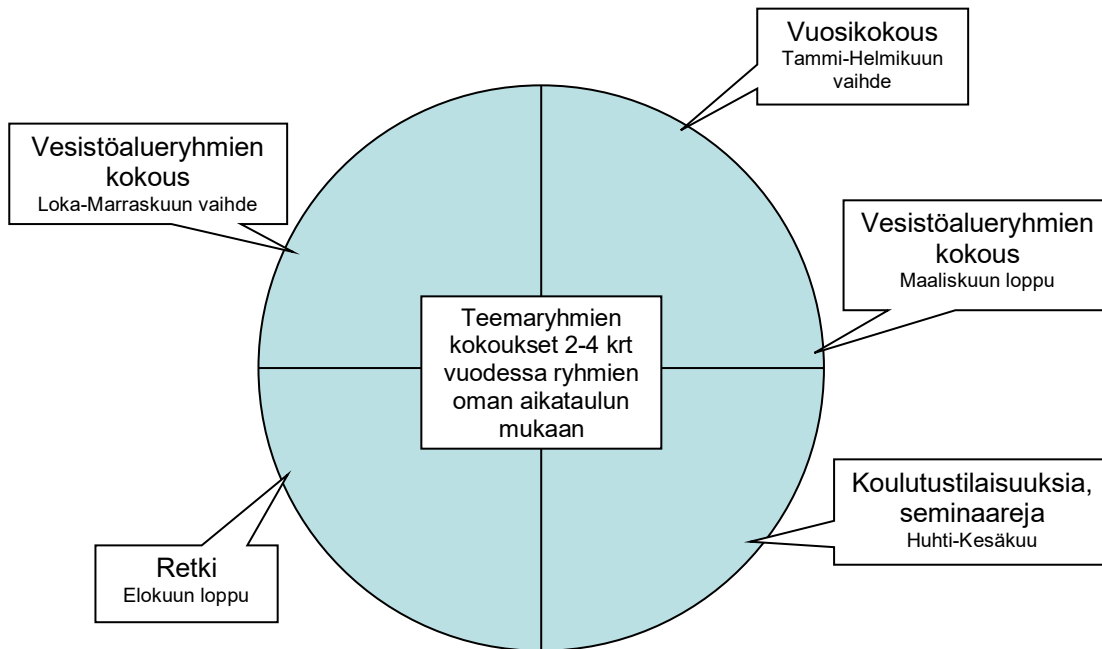
Toimintaraportti 2008:

Selkämeri-ryhmässä on 41 jäsentä. Ryhmä kokoontui vuonna 2008 kolme kertaa seuraavasti:

Paikka ja isäntä	Teemat
Rauma, merimuseo	- Muuttuva Selkämeri –hanke - Selkämeren teemavuosi - Kehittämishjelman loppuunsaattaminen
Eurajoki, TVO	- TVO:n ajankohtaiset ympäristöasiat - Selkämeren teemavuosi - Kehittämishjelman toimenpide-ehdotusten arviointi
Pori, kaupunki	- Porin kaupungin ajankohtaiset Selkämeri-asiat - Vesienhoidon toimenpideohjelma - Ylimaakunnallinen Selkämeri-yhteistyö - Kehittämishjelman hanke-ehdotusten edistäminen

Toimintasuunnitelma 2009:

Vuonna 2009 SATAVESI-ohjelman toiminta jaksottuu seuraavasti:

Vesistöalueryhmien tehtäviä ovat mm:

- kehittämishjelmien toteutuksen edistäminen
- kehittämishjelmien täydentäminen ja hanketarpeiden tarkentaminen
- käynnistyneiden hankkeiden etenemisen ja muun alueella tapahtuvan vesistöihin liittyvän toiminnan seuranta; yleinen foorumitoiminta
- vesienhoidon edistäminen alueella
- Selkämeren teemavuoden toteutukseen osallistuminen
- tiedotustoiminta

Selkämeri-ryhmä osallistuu aktiivisesti Selkämeren teemavuoden tapahtumien suunnitteluun ja toteutukseen sekä seuraa teemavuoden etenemistä. Satakunnan rannikon merialueeseen kohdistuvan yhteistyön lisäksi ryhmän toiminnassa painotetaan erityisesti ylimatekunnallista ja kansainvälistä yhteistyötä ja toimintaa.

Lisäksi keskusteltiin **ryhmän jakelulistien täydennystarpeista**. Aiemmin jakelulistalta puuttunut Perinneläiväyhdistys Ihana ry on nyt kutsuttu mukaan ryhmän toimintaan. Selkämeri-ryhmästä puuttuu myös **veneilyseurojen edustus**, vaikka näitä ryhmiä on aiemmin pyydetty mukaan SATAVESI-ohjelman toimintaan. Päätettiin, että näiden ja muiden mahdollisten tahojen edustajia pyydetään mukaan Selkämeri-ryhmään tässä vaiheessa ryhmän yksittäisten jäsenten toimesta. Tarvittaessa myös SATAVESI-ohjelma voi lähestyä veneilyseuroja. Selkämeri-ryhmän jakelulista on muistion liitteenä 4.

8. Kehittämishojelman toimenpide-ehdotusten arvioinnin tilanne

Ryhmän edellisessä kokouksessa esiteltiin Karvianjoen vesistöalueen kehittämissohjelman laatimisen yhteydessä tehtyä pilottityötä, jossa on kehitetty hankealoitteiden arviointimenetelmä. **Suomen ympäristökeskus testaa arviointimenetelmää myös muiden Satakunnan vesistöalueiden kehittämissohjelmista poimitujen hanke-ehdotusten kohdalla**. Selkämeren kehittämissohjelmasta arvioitaviksi poimittiin seuraavat hanke-ehdotukset:

- Muuttuva Selkämeri (Teija Kirkkala)
- Selkämeren virtausmallien tarkentaminen, Saaristomereltä ja Perämereltä tulevan ravinnekuormituksen selvittäminen ja mallintaminen (Juha Hyvärinen, Harri Helminen)
- Vähä-Väkkärän ja Iso-Väkkärän välinen lahti, Iso-Väkkärän ja Norra Svärdsön välinen salmi, Perunamaankarin ympäristön salmet (Pori): Ruoppausten suunnittelu ja toteuttaminen alueen liikkumis- ja käyttömahdollisuuksien ylläpitämiseksi (Kurt Pettersson)
- Sedimentin haitta-aineiden levinneisyyden selvittäminen ja kunnostusruoppausten toteuttaminen alueilla, joilla korkeat haitta-ainepitoisuudet (Juha Hyvärinen, Harri Helminen)

Hanke-ehdotusten yhteydessä mainitut henkilöt ovat täyttäneet hankkeistaan arviointilomakkeet, jotka on toimitettu Suomen ympäristökeskukseen arviointia varten. **Arvioinnin tulokset tullaan esittelemään SATAVESI-vuosikokouksessa** helmikuun alussa.

9. Mahdolliset muut asiat

Muita asioita ei käsitelty.

9. Seuraava kokous

Seuraava Selkämeri-ryhmän kokous pidetään **tiistaina 17.3.2009**. Sitä ennen SATAVESI-toiminnassa mukana olevat tahot kutsutaan **Merikarvialle vuosikokoukseen tiistaina 3.2.2009**.

10. Päätös

Puheenjohtaja joutui poistumaan kokouksesta asiankohdan 6 käsittelyn aikana ja varapuheenjohtaja Anne Erkkilä johti kokouksen loppuun.

Varapuheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.55.

Muistion laati 21.11.2008
Minna Uusiniitty-Kivimäki

Liitteet:

1. Porin kaupungin ajankohtaiset Selkämeriasiat
2. Vesienhoidon toimenpideohjelma (pintavedet Satakunta)
3. Selkämeren kehittämissohjelman toimenpidetaulukko, päivitetty 21.11.2008
4. Selkämeri-ryhmän jäsenet